

CONTINENTAL DOHÁNYIPARI CSOPORT

Szívünk-lelkünk a dohány

Francia dohányfajták termeltetési tapasztalatai

Dohánytermelői nyílt nap
Máriapócs, 2026. január 27.

Orosz Tibor fejlesztési vezető, DOFER Zrt.

Fontosabb termeltetési és felhasználási célok

- fajtaválaszték bővítése
 - aromásabb jelleg
 - koraiság
- szádor tolerancia
- Shisha dohányminőségminőség
- alacsony nikotin tartalom

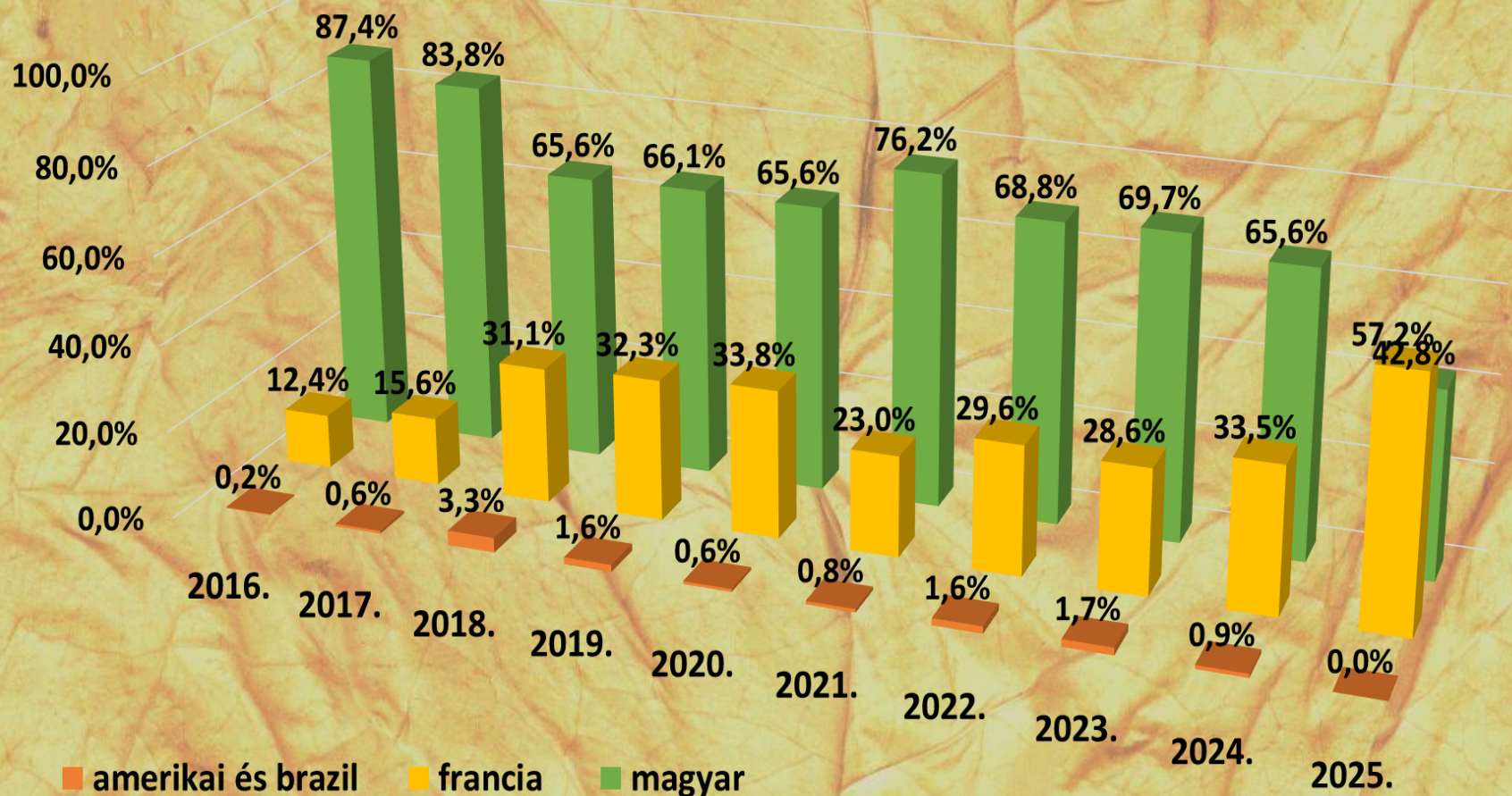
Fajtakiválasztási szempontok

- termőképesség
- levélminőség
- **alkalmazkodó képesség a hazai viszonyokhoz**
- rezisztenciális tulajdonságok (vírus-, és gombabetegség rezisztencia, szádor tolerancia)
- agronómiai igényeknek való megfelelés (koraiság, gépi betakarításra való alkalmasság, színesedő képesség, szárszilárdság)
- speciális piaci igényeknek való megfelelés (Shisha: alacsony nikotin tartalom, lemon szín)

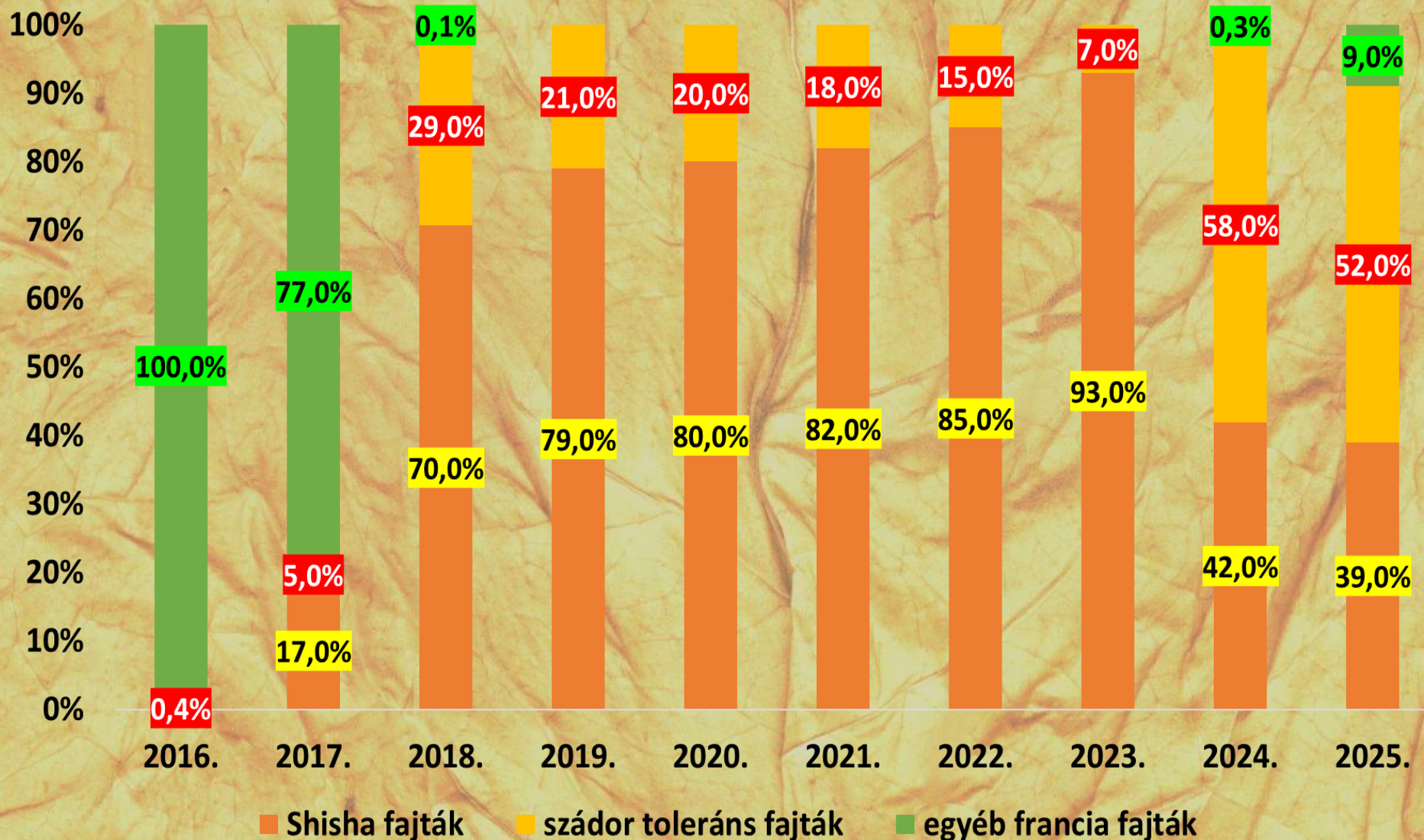
Francia dohányfajták termeltetése

- Tájékoztató kísérletek 2005-től
- Kísérleti termesztés 2014-ben (cél: koraiság)
- 2015-ben területnövelés és későbbi fajta tesztelése (cél: nagyobb termőképesség)
- Szádor toleráns fajták termesztése 2016-tól
- Shisha dohányfajták termesztése 2017-től (cél: vízipipa piac)

Virginia dohányfajták szerződött területének megoszlása származás szerint

Francia fajták területi megoszlása hasznosítási célok szerint

Ófehértó 2007.08.13.

2007 8 13

Ófehértó 2007.08.13. erős CMV fertőzés

Szádortoleráns dohányfajták termeltetése

Szádortoleráns dohányfajták termeltetése

- Első fajtakísérlet 2016-ban
- Három fajta tesztelése nagyparcellás kísérletekben 2017-ben
- Nagyüzemi termesztés beindítása 2018-tól
- Folyamatos fajtaszerkezet változtatás a termesztési tapasztalatok alapján

01/08/2017 12:45

H 19 hibrid Bugac 2017.08.01.

Francia szádortoleráns hibrid (bal o.) – H19 (jobb o.)

Bugac 2017.08.01.

Francia szádortoleráns hibrid (fotók bal o.) –H19 (fotók jobb o.)

Bugac 2017.08.01

H 19 hibrid szádormentes területen Biri

3:30

2017.08.08. -

H 19 hibrid szádormentes területen 13:30

Biri 2017.08.08.

Szádortoleráns fajta (bal o.) - H 19 (jobb o.)

Biri 2017.08.08.

08/08/2017 13:22

Szádorfertőzött terület szádortoleráns fajta (bal o.) - H 19 (jobb o.)

Biri 2017.08.08.

08/08/2017 15:22

Szádortoleráns fajta (bal o.) - H 19 (jobb o.)

Biri 2017.08.05.

05.08.2016

Francia fajta (bal o.) – szádortoleráns fajta (jobb o.)

Biri 2017.08.05.

05.08.2016

Francia fajta (bal o.) – szádortoleráns fajta (jobb o.)

Biri 2017.08.05.

05.08.2016

H 19 (bal o.) – francia fajta (jobb o.)

Biri 2017.08.08.

05.08.2016

H 19 (bal o.) – francia fajta (jobb o.)

Biri 2017.08.08.

05.08.2016

Két szádotortoleráns hibrid összehasonlítása
Nyírbéltek, 2019.02.02.

00:00:00:10:14:35

Szádortoleráns fajták termesztési tapasztalatai

- A szádor toleráns fajtákkal beültetett területeken **később csíráznak ki a szádormagvak és jóval kevesebb a szádor növény.**
- Lassabban és kisebb mértékben ürül ki a levélszövet.
- Még a szádorral erősen fertőzött területekről is **elfogadható mennyiségű és jobb minőségű termést lehet betakarítani.**
- **Korábbiak a magyar fajtáknál.**

Szádortoleráns fajták termesztési tapasztalatai

- **A rövidebb tenyészidő miatt alacsony mértékű szádor fertőzöttség esetén terméseredményük többnyire elmarad a hazai hibridekétől.**
- **A hazai körülmények között a magyar fajtákhoz viszonyítva jóval gyengébb vírusrezisztencia (PVY és CMV).**
- **Kifejezetten fogékonyak a gombabetegségekre!**
- **Csak közepes- és erős szádorfertőzöttség esetén javasolt a termesztésük.**

Shisha dohányfajták termeltetése

01/08/2017 11:19

Shisha minőségi elvárások

- maximum 1% nikotin tartalom, (korábban 1,5%)
- minél magasabb összes cukor tartalom,
- nyitott levélszerkezet (a jobb pácfelvevő képesség érdekében),
- egyöntetű világossárga/lemon szín (csak B világos minőség),
- foltosság és nagyobb mértékű fizikai sérülés nem megengedett.

Shisha dohányfajták termesztése

- szántóföldi kísérletek 2017-ben négy hibrid tesztelésével
- **korai fajták** nagyüzami termesztése 2018-tól 2023. között 200 – 240 ha területen
- új, **jobb levélminőségű** Shisha hibridek tesztelése 2018. és 2020.
- **alacsony nikotin tartalmú** hibrid tesztelése 2023-ban (**ITB-697**)

Termesztési feltételek

- **alacsony szervesanyag tartalmú talaj (2% humusztartalom alatt)**
- **az öntözés elengedhetetlen feltétel**
- **tőszám igény 27-30 ezer (nettó területre)**
- **el kell kerülni a túlzott nitrogén ellátást (maximum 50 kg/ha N hatóanyag)**
- **a tetejezés nem javasolt**

Levelek, 2017.06.29. 29/06/2017 13:34

Levelek, 2023.07.05.

Apagy, 2023.08.03. tetejezetlen ültetvény

Shisha termesztési tapasztalatok

- A magyarországi éghajlati viszonyok mellett **kizárólag öntözött körülmények között várható** biztonsággal **Shisha dohányminőség** (lemon szín és alacsony nikotin tartalom).
- Az **1% nikotin tartalom** határérték a hazai éghajlati feltételek között még öntözött körülmények között is csak **tetejezés nélkül teljesíthető = alacsonyabb termésátlag**.
- Bár egyes évjáratokban sikerült Shisha minőségű dohányt termeltetni, a magyarországi éghajlati feltételek és termesztési körülmények között **jelenleg nincs realitása nagyobb volumenű és termelői szinten versenyképes Shisha minőségű dohány előállításának**.

Piaci visszajelzések

- Amennyiben nem teljesülnek a vízipipa dohány alapanyagként történő felhasználás feltételei, a francia fajták **dohánytermékekben való felhasználhatósága és piaci értéke elmarad a magyar fajtákétól:**
 - a magasabb nikotin tartalmú dohányok kedvezőbb áron értékesíthetők, ezért **piaci versenyhátrányban** vannak
 - **élvezeti értékük elmarad a magyar dohányokétól** (ízük kevésbé karakteres, tartalmatlanabbak)
 - vékonyabb levélszövetük miatt a gyártási paraméterek gyengébbek, **korlátozottabb a felhasználhatóságuk**
 - a melléktermékek felhasználhatósága és értéke is elmarad a magyar fajtákétól

Francia fajták termesztési kockázatai

Gombabetegségek

- Alternáriás levélfoltosság (*Alternaria tenuis*)
- Dohányperonoszpóra (*Peronospora tabacina*)
- Fehérpenészes rothadás/szklerotínia (*Sclerotinia sclerotiorum*)

Szklerotínia, Levelek 2023.

Szklerotínia, Levelek 2023.

Szklerotínia, Levelek 2025.

Szklerotínia, Levelek 2025.

Szklerotínia, Levelek 2025.

Szklerotínia, Levelek 2025.

Szklerotínia, Levelek 2025.

Szklerotínia, Ófehértó 2025.

Szklerotínia, Ófehértó 2025.

Szárszilárdtság

Szár megdőlés, Nyírkarász 2024.

Nyírkarász, 2024.

Talpkacs képződés

Kontroll Shisha hibrid, Levelek 2023.

ITB 697 hibrid, Levelek 2024.

Kontroll (bal o.) – ITB 697 (jobb o.)

Levelek 2023

Kontroll (balról) – ITB 697 (jobbról), Levelek 2023.

Fontosabb termesztési tapasztalatok

- A francia fajták **jóval korábbiak** a magyar fajtáknál (10-15 nappal korábbi betakarítás kezdés, 2-3 héttel későbbi befejezés)
- A hazai fajtáknál **lényegesen alacsonyabb nikotin tartalom és magasabb cukortartalom**
- A levelek **könnyen színesednek** (rövidebb a színesítés időtartama és jól tolerálják a betakarítási és szárítási hibákat)
- Öntözött körülmények között nagy biztonsággal érhető el **magas világos dohány kihozatali arány**

Francia dohányfajták termesztésének kockázatai

- Érzékenyebbek az évijáratok hatásaira és a stresszhatásokra (pl. hideghatás a palántanevelőben, vagy az ültetést követően)
- Intenzívebb a talpkacs képződés mértéke, **ITB 697** extrém
- A hazai fajtákhoz képest **gyengébb a burgonya Y vírus rezisztencia**, a CMV vírussal szemben érzékenyebbek
- Az alternária gombabetegségekre fogékonyabbak a magyar fajtáknál
- Fogékonyak a **peronoszpóra és szklerotínia** gombabetegségekre. **A magyar nem fordult elő fertőzés!**
- **Megdőlésre való hajlam** (gyengébb szárszilárdság, vékonyabb szár, fejletlenebb gyökérzet)
- A hazai fajtáknál **lényegesen alacsonyabb nikotin** tartalom!
- A magyar fajtákhoz viszonyítva **kevésbé szárazságtűrők**

Termeltetési és piaci tapasztalatok összegzése

- Rövidebb tenyészidejük, könnyű száríthatóságuk és magas világos dohány kihozatali arányuk **agronómiai és gazdaságossági szempontból előnyös tulajdonságok.**
- **Az évjárat- és stresszhatásokkal szembeni érzékenyebbek,** ami termésesökkenés és többlet költségráfordítás kockázattal jár.
- **Öntözetlen körülmények között - a szádorfertőzött területek kivételével - nem javasoljuk termesztésüket.**
- Gyengébb vírusrezisztenciájuk és gombabetegségekkel szembeni nagyfokú érzékenységük **jelentős termesztési kockázattal jár.**
- Megdőlésre való hajlamuk sok esetben **korlátozza, vagy megakadályozza az ültevény gépi betakarítását.**
- A hazai fajtákkal szembeni **piaci versenyhátrányuk és korlátozottabb felhasználhatóságuk miatt limitált területi arányban,** csak szádorfertőzött területen, és a betakarítási időszak széthúzása miatt szükséges mértékben lehet indokolt termeltetésük.

CONTINENTAL DOHÁNYIPARI CSOPORT

Szívünk-lelkünk a dohány

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!**